

Future Perfect? - 17. Łódź Design Festival

Myślmy nad ulepszeniem świata. Starajmy się ratować to, czego jeszcze nie zniszczyliśmy. Sprawmy, by ludziom żyło się łatwiej. Używajmy, gdzie to jest możliwe, tworzyw przyjaznych środowisku (choćby tych pochodzenia roślinnego), a zarazem wydajnych i dających się wykorzystać w różnych branżach. Takie między innymi myśli przyświecają autorom projektów prezentowanych na festiwalowych wystawach. Nie pierwszy raz przecież – bo od lat łódzka impreza uświadamia nas w takich sprawach. I od lat skłania do przejmowania się losem ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej – tak jak to robią świadomi problemów społecznych i empatyczni designerzy.

Spośród licznych ekspozycji 17. ŁDF największe wrażenie zrobiła na mnie właśnie niewielka wystawa „MI/GRACJE” (kuratorka – Joanna Jurga) z przedmiotami ułatwiającymi życie uchodźcom (lub pomagającymi radzić sobie w pogarszającej się sytuacji klimatycznej na miejscu tak, by nie trzeba było uchodzić). Zestaw uprząży, którymi rodzic może połączyć się z dzieckiem, by nie zgubić go w chaosie życia w obozie dla uciekinierów. Wodoodporna kurtka-śpiwór z kieszeniami, w których można upchnąć to, co niezbędne, gdy trzeba opuścić dom. Podręczne „albumy” na zdjęcia bliskich, z którymi trzeba się rozstać. Minizestaw do gotowania z wykorzystaniem energii słonecznej. Podręczna hodowla odżywczych alg. Instalacja do odsalania wody. Słuchawki umożliwiające rozmowę w obcym języku w czasie rzeczywistym. Sześciokątne koła ratunkowe z magnesami, dzięki którym w razie potrzeby mogą połączyć się w tratwę. Tyle mogą projektanci – a jeszcze większym umysłem pozostawmy dążenie do tego, by żaden z tych obiektów nie był potrzebny w przyszłości.

Wystawa „Kolekcje” (kuratorka – Aleksandra Koperda, scenografia – Aleksandra Podwysocka z NOOK Studio) ujęła mnie z kolei aranżacją: czystą, szlachetną przestrzenią w bieli i pomarańcu, w której umieszczono zbiory przedmiotów 15 kolekcjonerów i opowiedziano ich historie. Czego to ludzie nie zbierają! Przedmioty z bakelitu, gadżety związane z podbojem kosmosu, rzeczy „okołojedzeniowe” (pudełka, puszki, butelki) z okresu PRL, landszafty z gór Harz, plastikowe i gumowe zabawki, trójwymiarowe wydruki (kolekcjoner – TEN Mariusz Szczygieł), figurki przedstawiające grzyby, porcelana okolicznościowa (np. puchar za zwycięstwo w turnieju „Co wiesz o Kraju Rad” albo kryształ z portretem młodego Jaruzelskiego)...

No i wisienka na torcie – ekspozycja „Futuropolis” w osobnej, dużej sali (kuratorzy: Katarzyna Ludwisiak i Michał Piernikowski). W zasadzie to nie tyle ekspozycja, ile wielki ilustrowany podręcznik historii myślenia o mieście idealnym. Designerska prezentacja bez przedmiotów, za to z wielką ilością tekstu na planszach. A dowiadujemy się z niego mnóstwo ciekawych rzeczy. Choćby tego, że w wyniku myślenia o mieście idealnym może powstać miasto bardzo nieidealne, odhumanizowane, nie dla każdego (jak eksperymentalna Brasilia, którą zaczęto budować w 1956 roku). Bo czym jest miasto i dla kogo istnieje – takie niewypowiedziane pytanie także jest treścią tej prezentacji.

Myślenie o mieście idealnym uwzględniało i nadal uwzględnia różne aspekty jego funkcjonowania, a kuratorzy „Futuropolis” zebrali je w osobne zagadnienia, jak transport, komunikacja, cyfrowość, uprawa żywności, technologia – np. nowe materiały budowlane, natura, bezpieczeństwo, społeczność, przemysł, władza, wiara, mobilność. Przedstawili wizje od „Politei” Platona (ok. 380 p.n.e.) – z przemyśleniami na temat funkcjonowania idealnego społeczeństwa, przez Leonarda da Vinci (1487) – pomysł na dwupoziomowe miasto z poprawioną wentylacją i systemem odprowadzania odpadów, by nie szerzyły się epidemie, po The Line w Arabii Saudyjskiej (2022) – futurystyczne miasto-wizytówkę o szerokości 200 m i długości 170 km, ze sztucznym księżycem. Od siebie zaproponowali nowe zagadnienie – jak powinno brzmieć i pachnieć miasto – i oddali je pod

głosowanie publiczności.

Aleksandra Talaga-Nowacka

17. Łódź Design Festival (18-28 V 2023), Art_Inkubator, wstęp wolny

Zdjęcia: ATN